

До 75-річчя ректора Національного фармацевтичного університету, члена-кореспондента Національної академії наук України, лауреата Державної премії України, доктора фармацевтичних наук, доктора хімічних наук, професора Валентина Петровича Черних

For the 75-th anniversary of the rector of the National University of Pharmacy, associate-member of the National Academy of Sciences of Ukraine, laureate of the State Prize of Ukraine, Doctor of Pharmacy, Doctor of Chemistry, professor Valentyn Petrovych Chernykh

5 січня 2015 року виповнилося 75 років ректору Національного фармацевтичного університету Валентину Петровичу Черних, члену-кореспонденту Національної академії наук України, лауреату Державної премії України, доктору фармацевтичних наук, доктору хімічних наук, професору. 2015 рік знаменний для Валентина Петровича ще й тим, що виповнюється 50 років його науково-педагогічної та громадської діяльності і 35 років перебування на посаді ректора.

Півстоліття життя віддано служінню благородній місії – підготовці фахівців для фармацевтичної галузі, підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів, перебудові та реорганізації Національного фармацевтичного університету – головного фармацевтичного вищого навчального закладу України з історією, яка починалася у далекому 1805 році, реформуванню вищої фармацевтичної освіти та фармацевтичної галузі України.

В.П.Черних пройшов шлях від студента, аспіранта, асистента, доцента, професора, завідувача кафедри, декана, проректора з навчальної роботи до ректора Національного фармацевтичного університету.

Під керівництвом В.П.Черних Харківський фармацевтичний інститут пройшов складні етапи реорганізації від невеликого, маловідомого інституту до Національного фармацевтичного університету, який відповідає найвищим державним і міжнародним критеріям.

Сьогодні колектив університету налічує понад 20 тисяч співробітників і студентів. Під керівництвом видатного організатора Харківський фармацевтичний інститут, в якому навчалися 1600 студентів за однією спеціальністю «Фармація» та пра-

In January 5, 2015, Valentyn Petrovych Chernykh, rector of the National University of Pharmacy (NUPh), associate-member of the National Academy of Sciences of Ukraine, laureate of the State Prize of Ukraine, Doctor of Pharmacy, Doctor of Chemistry, professor turned 75. The Year 2015 is also significant for Valentyn Petrovych by the 50th anniversary of his scientific-pedagogical and social activities, and 35 years as the Rector.

Half a century of his life is devoted to the noble mission – training of specialists for the pharmaceutical industry, training of the research and academic staff, reconstruction and reorganization of the National University of Pharmacy, the main pharmaceutical higher school in Ukraine with the history dating back to the distant year 1805, reforming of the higher pharmaceutical education and pharmaceutical industry of Ukraine.

V.P.Chernykh had come a long way from a student, postgraduate student, teaching assistant, associate professor, professor, head of the Department, dean, vice-rector for academic affairs to the rector of the National University of Pharmacy, which he heads since 1980.

Under the leadership V.P. Chernykh the Kharkiv Pharmaceutical Institute passed the difficult stages of reorganization from a small, little-known institution to the leading National University of Pharmacy corresponding to the highest national and international criteria.

Today, the University community numbers over 20,000 employees and students. Under the leadership of an outstanding organizer the Kharkiv Pharmaceutical Institute, which had 1,600 students in one specialty «Pharmacy» with 6 Doctors of and 73 Candi-

цювали 6 докторів наук і 73 кандидати наук, виріс в унікальний науково-освітній комплекс – Національний фармацевтичний університет, в якому сьогодні навчаються 17 500 студентів за 14 спеціальностями та здійснюють науково-педагогічну діяльність 110 докторів наук і 500 кандидатів наук, середній вік яких становить 45 років. У 1991 р. Харківський фармацевтичний інститут одним із перших серед 900 ВНЗ отримав статус акредитованого на союзному рівні. У 1999 р. у першій п'ятірці ВНЗ України він набув статусу національного і став другим національним ВНЗ у м. Харкові.

Під керівництвом В.П.Черних здійснений кадровий «прорив» у НФаУ: з 1980 року підготовлено більше 130 докторів наук і 650 кандидатів наук. За рейтингом ЮНЕСКО серед 200 кращих університетів України НФаУ має один із найвищих показників якості науково-педагогічного потенціалу – 94%. За останні 15 років у НФаУ відкрито 13 нових спеціальностей, Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, коледж. Протягом усього періоду управління університетом В.П.Черних сприяв забезпеченню його стабільного фінансового становища, створенню ефективної системи соціального захисту співробітників і студентів. НФаУ посідає лідерські позиції в Україні, в національному рейтингу він знаходиться на 2-му місці серед 18 медичних навчальних закладів і на третьому серед харківських університетів. Університет є флагманом фармацевтичної освіти серед навчальних закладів країн СНД. НФаУ нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України за вагомий внесок у розвиток медичної та фармацевтичної науки і освіти. Це університет європейського рівня, визнаний у світі, який є дійсним членом міжнародних фармацевтичних та освітніх асоціацій. У 2013 р. НФаУ приєднався до Великої Хартії університетів. Будучи спеціалізованим ВНЗ, він забезпечує комплексну підготовку фахівців високої якості за всіма напрямками фармацевтичної галузі. У його аудиторіях отримали вищу фармацевтичну освіту понад 50 тисяч фахівців, серед яких понад 6 тисяч магістрів фармації для 82 країн світу. Підготовка фахівців для зарубіжжя – це вагомий чинник підвищення міжнародного іміджу нашої держави та освіти.

З метою реалізації державної політики кадрового забезпечення галузі В.П.Черних запропонував систему підготовки фахівців «на місцях» шляхом відкриття мережі з 20 фармацевтичних факультетів при медичних ВНЗ і забезпечення їх науково-педагогічними кадрами та навчально-методичною літературою. В університеті здійснюється підготовка науково-педагогічних кадрів для

dates of Sciences, grew up into a unique research and educational centre – National University of Pharmacy. Here at present 17,500 students study in 14 specialties, and 110 Doctors and 500 Candidates of Sciences with the average age of 45 carry out research and teaching activities. In 1991, the Kharkiv Pharmaceutical Institute was among the first 900 universities, which was accredited at the Union level. In 1999, it acquired the national status among the top five universities in Ukraine and became the second National University in Kharkiv.

There was a staff «breakthrough» at the NUPH under the supervision of V.P. Chernykh: more than 130 Doctors and 650 Candidates of Sciences have been trained since 1980. The NUPH has one of the highest indexes of the quality of research and educational potential – 94% among the top 200 universities in Ukraine according to the UNESCO rating. Over the past 15 years 13 new specialties, the Institute of Pharmacy Professionals Qualification Improvement and the College appeared in the structure of the NUPH. Within the whole period of his leadership V.P. Chernykh has promoted the stable financial position of the University, effective system of social protection of employees and students. Today the NUPH occupies leading positions in Ukraine; in the national ranking it takes the 2nd place among 18 medical universities and the 3rd among Kharkiv universities, and is the leader of pharmaceutical education among the educational institutions of the CIS countries. The NUPH was awarded by the honorary certificate of the Cabinet of Ministers of Ukraine for considerable contribution to the development of medical and pharmaceutical science and education. This University is of the European level, it is recognized in the world, and it is the active member of international pharmaceutical and educational associations. In 2013, the NUPH joined the Magna Charta Universitatum. Being a specialized higher school it provides comprehensive training of the high quality specialists in all areas of the pharmaceutical branch. Over 50,000 professionals, including more than 6,000 Masters of Pharmacy for 82 countries, received higher pharmaceutical education in its lecture halls. Training of specialists for foreign countries is a significant factor in increasing the international image of our country and our education.

In order to implement the national policy of human resourcing of the branch V.P. Chernykh proposed the system of in-service training of specialists by opening a network of 20 pharmaceutical faculties at the medical universities, providing them with the research and teaching staff, methodological and teaching materials. The University trains the academic

фармацевтичних факультетів ВНЗ, практичної фармації України та зарубіжних країн.

Уперше в системі фармацевтичної освіти України створені навчально-методичні комплекси навчальної літератури з усіх дисциплін обсягом понад 2 тис. найменувань. Навчальний процес на 100% забезпечений навчально-методичною літературою державною та іноземними мовами, яка використовується на всіх фармацевтичних факультетах України та деяких країн СНД. Наукова спадщина університету – це понад 490 підручників і навчальних посібників, 300 монографій, більше 1500 охоронних документів на винаходи. Вченими НФаУ розроблено і впроваджено у виробництво 261 новий лікарський препарат.

В.П.Черних є ініціатором і одним з авторів розробки Концепції розвитку фармацевтичної галузі та освіти України, розширення спектра спеціальностей для фармацевтичної галузі, основоположником новітнього напрямку в фармації: фармацевтичної опіки хворих, системи контролю якості ліків, у т.ч. впровадження біоеквівалентності на засадах належної клінічної практики відповідно до світових вимог.

Для підвищення авторитету та визнання на державному рівні фармацевтичної галузі за ініціативи та безпосередньої участі В.П.Черних в Україні встановлено професійне свято – День фармацевтичного працівника (з 1999 р.), запроваджено нову державну нагороду – почесне звання «Заслужений працівник фармації України» (2005 р.), прийнято Етичний кодекс фармацевтичного працівника України (2010 р.), створено першу в світі Фармацевтичну енциклопедію (перше видання – 2005 р., друге – 2010 р.). Під безпосереднім керівництвом В.П.Черних культурна скарбниця Харківщини збагатилася унікальною скульптурною композицією «Фармація у віках» – першим у світі пам'ятником фармацевту. В.П.Черних став ідеологом зміцнення галузі та організатором проведення на базі університету V, VI і VII Національних з'їздів фармацевтів України і створення Фармацевтичної асоціації України.

В.П.Черних – видатний вчений в галузі органічної хімії, праці якого широко відомі науковій спільноті України і зарубіжжя, є автором 1260 наукових праць, серед яких перший підручник для вищої фармацевтичної освіти України «Органічна хімія» в 3-х томах, удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки в 2000 р. За його ініціативи заснований новий науковий напрям – синтез біологічно активних речовин – похідних дикарбонових кислот, створення на їх основі різних гетероциклічних структур і дослідження шляхів циклізації поліфункціональних реаген-

and teaching staff for pharmaceutical faculties, practical pharmacy in Ukraine and abroad.

For the first time in the pharmaceutical education of Ukraine complexes of the teaching materials in all disciplines of more than 2 thousand items were created. The teaching and learning activities are provided by 100% with educational and methodological materials used by all the pharmaceutical faculties in Ukraine and some CIS countries in official and foreign languages. The scientific heritage of the University is more than 490 textbooks and study guides, 300 monographs, over 1,500 titles of protection for inventions. The NUPh scientists developed and introduced into production 261 new medicines.

V.P. Chernykh is an initiator and one of the authors of the Pharmaceutical branch development conception in the field of education and science in Ukraine, extension of the range of specialties for the pharmaceutical branch; the founder of the up-to-date direction in pharmacy – pharmaceutical care of patients, the drug quality control system, including implementation of bioequivalence on the principles of good clinical practice in accordance with international requirements.

To gain the influence and recognition of the pharmaceutical branch at the State level at the initiative of V.P. Chernykh the Pharmacist's Day (1999) became an official State professional holiday in Ukraine; the new honorary title "Honoured pharmacist of Ukraine" (2005) was introduced; the Code of Ethics for Pharmacists of Ukraine (2010) was adopted; the world's first Pharmaceutical encyclopedia (the first edition of 2005, the second edition of 2010) was created. Under the direct supervision of V.P. Chernykh the cultural treasury of the Kharkiv region has been enriched with a unique sculptural complex "Pharmacy in centuries", the first in the world monument to the pharmacist. V.P. Chernykh became the ideologist of the pharmaceutical branch growth and the organizer of the V, VI, and VII National Congresses of Pharmacists of Ukraine and the Pharmacy Association of Ukraine.

V.P. Chernykh is an outstanding scientist in the field of organic chemistry, his works are well known to the scientific community in Ukraine and abroad; he is the author of 1260 scientific publications, including the textbook «Organic Chemistry» in 3 volumes, which was awarded the State Prize of Ukraine in Science and Technology in 2000, and the first textbook for higher pharmaceutical education in Ukraine. A novel scientific approach – synthesis of biologically active substances – derivatives of dicarboxylic acids, creation of various heterocyclic structures on their basis and research of the cyclization routes for polyfunctional reagents in the heterocycle assembly was founded. Novelty and priority of the research are confirmed by 126 patents of Ukraine and Russia,

тів в ансамблі гетероциклів. Новизну і пріоритетність наукових досліджень підтверджують 126 патентів України та Росії, 341 авторське свідоцтво. Більше 40 років віддано підготовці докторів і кандидатів наук для вищої школи і практичної фармації, створена вітчизняна школа хіміків-синтетиків, у рамках якої вченим підготовлено понад 60 докторів і кандидатів наук, а також (особисто та з учнями) створено 16 лікарських препаратів.

За підсумками багаторічних наукових досліджень в області синтезу біологічно активних речовин у 1997 р. професор В.П.Черних був обраний членом-кореспондентом НАН України. В історії фармації України ця подія стала першим прикладом представництва фармації в академічній науці. За наукові досягнення Президія академії наук України нагородила В.П.Черних в 2013 р. почесним знаком НАНУ.

В.П.Черних – відомий державний і громадський діяч, ініціатор видання 7 наукових журналів ВАК України. Впродовж 30 років він працював в Експертних радах ВАК СРСР та України. На теперішній час він очолює Експертну проблемну комісію «Фармація» МОЗ та НАМН України, є головою Науково-методичної комісії з фармації Міністерства освіти і науки України, членом Вченої ради ДП «Державний фармакологічний центр» МОЗ України, членом Президії Фармакопейного Комітету МОЗ України, членом Вченої медичної ради МОЗ України, членом бюро Державного фармакологічного центру з реєстрації ЛЗ і ЛП, членом секції хімії та хімічної технології Комітету з Державних премій в галузі науки і техніки, членом колегії Держінспекції з контролю якості лікарських препаратів МОЗ України. В.П.Черних – віцепрезидент Фармацевтичної асоціації України, президент Фармацевтичної асоціації Харківщини. Обирався депутатом Київської районної ради народних депутатів м. Харкова (1986 р.) і міської Ради народних депутатів (1985-1987 рр.). У 1999 р. Міжнародний біографічний центр та Американський біографічний інститут визнали В.П.Черних одним із 500 найбільш впливових і видатних учених світу, який здійснює активну міжнародну та просвітницьку діяльність.

Плідна праця та видатні заслуги відомого вченого, педагога, організатора, державного і громадського діяча були неодноразово відзначені державою: він нагороджений орденами «Знак пошани», «Трудового Червоного Прапора», орденами України «За заслуги» I, II, III ступенів, князя Ярослава Мудрого IV і V ступенів, Почесною грамотою Верховної Ради України, почесними грамотами та відзнаками МОЗ та МОН України «Від-

341 certificates of authorship. More than 40 years are devoted to training of Doctors and Candidates of Sciences for higher education and practical pharmacy; the national school of synthetic chemists was founded; its scientists trained more than 60 Doctors and Candidates of Sciences, and (individually and together with students) created 16 medicines.

In 1997, professor V.P. Chernykh was elected an associate-member of NAS of Ukraine according to the results of long-term research in the field of the synthesis of biologically active substances. In the history of pharmacy of Ukraine this event was the first example of representation of pharmacy in the academic science. In 2013, the Presidium of the Academy of Sciences of Ukraine awarded V.P. Chernykh a badge of honour of NAS for scientific achievements.

V.P. Chernykh is a well-known statesman and public figure, initiator of the publication of 7 VAK (Higher Attestation Commission) scientific journals of Ukraine. For over 30 years he worked in the VAK Expert Councils of the USSR and Ukraine. Currently he heads the Expert Problem Commission «Pharmacy» at the Ministry of Public Health and NAMS of Ukraine; he is the chairman of Pharmacy Scientific-Methodological Commission at the Ministry of Education and Science of Ukraine, a member of the Scientific Council of the State Enterprise «State Pharmacological Centre» at the MPH of Ukraine, a member of the Presidium of the Pharmacopoeian Committee at the MPH of Ukraine, a member of the medical Scientific Council at the MPH of Ukraine, a member of the agency of the State Pharmacological Centre for Drug Registration, a member of the subdivision of Chemistry and Chemical Technology of the Committee on State Prizes in Science and Technology, a member of the Board of the State Inspectorate for Drug Quality Control at the MPH of Ukraine. V.P. Chernykh is a vice-president of the All-Ukrainian Association of Pharmacists, the president of the Kharkiv Pharmacy Association. He was elected a deputy of the Kyiv District Council of People's Deputies of Kharkiv (1986) and the City Council of People's Deputies (1985-1987). In 1999, the International Biographical Centre and American Biographical Institute recognized V.P. Chernykh as one of the 500 most influential and prominent scientists in the world. He is actively engaged in international and educational activities.

Fruitful work and outstanding achievements of the famous scientist, educator, organizer, statesman and public figure were repeatedly marked by the state: he was awarded the Order «Badge of Honour», «Red Banner of Labour», Order of Ukraine «For Merit» of the I-st, II-nd, III-d classes, Prince Yaroslav the Wise of the IV-th and V-th class, Diploma of the Verkhovna Rada of Ukraine, honorary certificates and merit badges of the Ministry of Public health and Ministry of Education and Science of Ukraine, «Ex-

мінник охорони здоров'я», «Відмінник освіти України», «Винахідник СРСР», «Петро Могила», відзнакою Харківської облдержадміністрації «Слобожанська слава», йому були присвоєні почесні звання «Заслужений винахідник УРСР», «Заслужений діяч науки і техніки УРСР». Харківська громадськість обрала В.П.Черних Почесним громадянином м. Харкова.

Науково-педагогічна та академічна громадськість, колектив і студенти Національного фармацевтичного університету, колеги, друзі, учні від щирого серця вітають відомого вченого, талановитого педагога, видатного організатора і реформатора вищої фармацевтичної освіти, невтомного ентузіаста і патріота фармації, який є яскравим прикладом відданого служіння інтересам освіти, науки, здоров'я людей, інтересам нашої славної України.

Нових Вам, Валентине Петровичу, звершень і злетів, невичерпного творчого натхнення та довголіття!

Коли верстався номер!

6 березня 2015 року на загальних зборах НАН України ректора Національного фармацевтичного університету професора Черних В.П. було обрано дійсним членом (академіком) НАН України зі спеціальності хімія лікарських сполук. Це знакова подія в житті університету і фармації в цілому.

Шановний Валентине Петровичу! Фармацевтична спільнота, викладачі та студенти Національного фармацевтичного університету щиро вітають Вас з цією знаменною подією і бажають доброго здоров'я, нових досягнень та відкриттів!

cellent Worker of Healthcare», «Excellent Worker of Education of Ukraine», «Inventor of the USSR», «Petro Mohyla», badge of merit of the Kharkiv Regional State Administration «Sloboda glory» («Slobodska slava»), such honorary titles as «Honoured Inventor of the USSR», «Honoured worker of Science and Technology of the UkrSSR.» The Kharkiv community elected V.P. Chernykh the honorary citizen of Kharkiv.

Scientific-pedagogical and academic community, the staff and students of the National University of Pharmacy, colleagues, friends, followers heartily congratulate the famous scientist, talented educator, outstanding organizer and reformer of higher pharmaceutical education, tireless enthusiast and patriot of the pharmacy, who is a perfect example of devotional service to the interests of education, science, health, to the interests of our glorious Ukraine.

We wish you, Valentyn Petrovych, new achievements and starts, inexhaustible creative inspiration and longevity!

While composing the issue!

In March, 6, 2015 the rector of the National University of Pharmacy, professor Chernykh V.P. was elected as an active member (academician) of the National Academy of Sciences of Ukraine in the speciality of Chemistry of Medicinal Compounds at the general meeting of the NAS of Ukraine. This is a momentous event in the life of the University and pharmacy in general.

Dear Valentin Petrovich! Pharmacy community, teachers and students of the National University of Pharmacy sincerely congratulate You with this landmark event and wish You good health, new achievements and discoveries!